

- کار و جدیت وسایر خصال خوب و پسندیده از اینها نیز باید دوری کنیم .
- (۱) استعمال آزادی در غیرموقع خود و افراط در آن
- (۲) اموریکه مخالف تربیت و آداب اسلامی است
- (۳) سستی در دین و افتخار به لامذهبی که اساس تمام اخلاق زشت و خصال نکوهیده است .

بین ایران و انگلیس

جریدهٔ البلاغ منطبعهٔ مصر که زبان حال حزب وفداست مقالهٔ مفصلی در زیر عنوان « اضطراب انگلیس در شرق وسط » نوشته که یک قسمت آن راجع به کشمکشی است که اخیراً بین ایران و انگلیس رخ داده و ما این قسمت را بطور اختصار ترجمه کرده و عنوان آنرا « بین ایران و انگلیس » قرار دادیم .

* * *

مشکلاتیکه در ایران برای انگلیس پیش آمده بزرگتر و مهمتر از مشکلات بین النهرین است و تقریباً از بیست مسئله هم تجاوز میکند ولی مهمترین آنها در مطالبی که در ضمن یک یادداشت بدولت ایران داده است خلاصه میشود:

(۱) باز گذاشتن راه در جلو طیارات انگلیسی که در بین هند و بین النهرین آمد و رفت میکنند (۲) برسمیت شناختن بین النهرین (۳) برگرداندن امیر محمره؟! (۴) پرداختن دو میلیون لیره که دولت انگلیس خرج قشونی نموده که از ایرانیان ترتیب داده بود

نظریات دولت ایران در این قضیه بکلی با دولت انگلیس مخالف است، زیرا او میگوید ممکن نیست بطیارات انگلیس اجازه عبور داده شود. مادامیکه از روی طهران و اصفهان و سایر شهرهای مهم ایران نگذرنند. راجع برسمیت شناختن بین النهرین نیز دولت ایران بچند علت خود داری کرده است. یکی از آنها مسئلهٔ ایرانیان شیعهٔ مقیم بین النهرین است که

دولت ایران میل دارد بجنسیت خود باقی بماند و دیگری مسئله شطالعرب است که دولت ایران مثل جزایر بحرین جزء مناطق ایرانی میدانند، در قضیه امیر محمره (۱) هم دولت ایران ابدأ حاضر نیست وارد مذاکره شود زیرا آنرا يك قضیه داخلی میدانند، ولی دولت انگلیس مدعی است که با امیر مذکور قرار دادی بسته که بموجب آن قرار داد باید او را حفظ کند، در صورتیکه خزعل یکی از امراء ایران است و جز از جهت تمول و مقام بایک ایرانی عادی هیچ تفاوتی ندارد و تنها ضعف ایران در سابق موجب بلند پروازی و گردنکشی او شده بود و همینکه حکومت حالیه سر کار آمد و نفوذش بتمام اقطار ایران سرایت کرد دید که نزدیک است امیر محمره از ایران منفصل شود این بود که او را گرفته و بطهران آورد و او در طهران خیلی هم محترم و معزز است ولی قوانین ایران در خوزستان مثل سایر ولایات مجری است، این کار در نظر انگلیس ها خوش آیند نبود زیرا نفوذشان از آنجا زایل گردید، این بود که به ایران اعتراض کردند ولی ایران به اعتراضشان محل نگذاشت، اما پولی که انگلیس خرج قشون ایرانی کرده دولت ایران بدان اعتراف ندارد زیرا او از انگلیس نخواسته بود قشونی ترتیب دهد و پول خرجش کند، بعلاوه در مقابل صدمات ایام جنگ ادعای خسارت از وی میکند. چنین گمان میرود که قصد انگلیس از این حرفها این است که مطالب مهمتری از ایران بگیرد، این کشمکشها بین ایران و انگلیس بود که يك دفعه چشم ایران بقرار داد ابن سعود و انگلیس افتاد که بموجب یکی از مواد آن ابن سعود تعهد میکند که حقوق بحرین را محترم شمارد

دولت ایران باین ماده اعتراض کرده و اعتراض خود را به مجمع بین الملل داده اظهار داشت که بحرین جزیره ایست ایرانی و کسی حق ندارد در شؤون آن دخالت کند

معلوم است که بحرین دارای امیری است که در زیر حمایت انگلیس میباشد و ایران در قرن ۱۷ و ۱۸ بر این جزیره تسلط داشته و بحرین در زیر حکم طهران بوده است. ولی در اواخر قرن ۱۸ تسلط ایران از آنجا

بر چیده شد و مثل سایر آن نواحی اسماً در تحت تسلط ترکیه قرار گرفت هنگامیکه انگلیس در خلیج فارس شروع به بسط نفوذ نمود دست خود را بطرف بحرین نیز دراز کرد و بتوسط حکومت هند قرار دادی دوستانه با امیر آنجا منعقد ساخت و در سال ۱۸۶۹ بوی مساعدت کرد که از ترکیه منفصل شود، در سال ۱۸۸۰ نیز با او قرار دادی بست که با هیچ دولتی غیر از دولت انگلیس حق مذاکره و مراوده نداشته باشد. یعنی تحت الحمايه انگلیس باشد، از آنروز شروع بدخالت در امور بحرین نمود تا امروز که فرمانروای مطلق در آنجا اوست، ولی دولت ایران هیچوقت غافل نبود و ابدأ برای اعتراض و اثبات حق خود فرصت از دست نداد لیکن انگلیس با اعتراض او اهمیت نمیداد، اولین اعتراضی که دولت ایران نمود در سال ۱۸۶۹ بود که جنبش برای مجزی شدن پیش آمد و لورد کلاندرون جوابی به این اعتراض داد که امروز دولت ایران اثر اسناد قرار داده است ولی انگلیس میگوید امروز نقشه عالم بکلی تغییر کرده است و حرف آنروز هیچ سندیتی ندارد. این جواب از دولت انگلیس که مطالب یهود را در فلسطین پذیرفته و حتی که دوهزار (نه صد) سال پیش ازین رفته محترم شمرده و جزء قانون بین المللی شمرده خیلی غریب است. و نمیدانیم چرا تعجب میکند که ایران میخواهد حق خود را در بحرین مطالبه کند، در صورتیکه ایران از روزیکه انگلیس در آنجا قدم گذاشته هیچوقت از اعتراض به اعمال انگلیس و اثبات حق خود غفلت نکرده است و از آنروز تا کنون نه یادداشت داده که چهارتای آن در ظرف همین بیست سال اخیر بوده است

درست است که یادداشت حق را از غاصب نمیگیرد ولی غاصب بودن او را ثابت میکند و ممکن است هنگام فرصت پس گرفت، شاید در این وقت هم یادداشت ایران فایده نداشته باشد و جامعه ملل هم بحرف دولتی که قوه بحری و بری ندارد گوش ندهد ولی این مسئله يك حلقه بر حلقه های زنجیر مشکلاتی که در خلیج فارس دست و پای انگلیس را بسته است زیاد میکند و در را برای يك محاکمه بین المللی که ممکن است انگلیس به فیروزی کامل

از آن برنگردد باز میگذارد. انگلیس این را میداند و میخواهد هر طور هست مسائلی را که نمیتواند به نام قانون بین المللی تسایید کند تصفیه نماید هر کس سیاست انگلیس را در خلیج فارس تتبع کرده باشد میداند که این سیاست از آغاز تا انجام بريك و تیره بوده است، کاری را که امروز در عراق کرده و میخواهد در محرمه بکند همان کاری است که قبل از این در عمان و بحرین و کویت میکرد، زیرا او معتقد است که هر دولت بزرگی به خلیج فارس برسد هند در خطر است قبل از این از آلمان و راه بغداد میترسید و امروز از روس میترسد اول گمان میکرد که انقلابی که در ایران رخ داد برای جلوگیری از روس سد محکمی است ولی اکنون می بینید که حکومت فعلی ایران همانطور که حمله شمال را رد میکند به همسایه جنوبی نیز اجازه دست درازی نمیدهد و میخواهد نفوذهاییکه در زمان پیش بوجود آمده نیز بر طرف کنند. معلوم است که شرکت خط هوا پیمائی امروز از ایران صرف نظر کرده و متوجه سواحل عربستان شده و برای پیدا کردن نزدیکترین خطی از سواحل عربستان به بلوچستان و از آنجا به هند مشغول مطالعه است، شاید این مطالعات هم برای این باشد که به بینند نتیجه کشمکش بین ایران و انگلیس چه میشود و همینکه دیدند ایران اجازه نخواهد داد به سواحل عربستان منتقل میشوند البته در آنجا نقاطی است که تابع ابن سعود است و گمان نمیرود که ابن سعود برای انگلیسها در این مسئله اشکال تراشی کند و يك قسمت هم متعلق به امراء موهوم عرب است که البته با اقبایان خود مخالفت نمیکند، وقتیکه مسئله این طور تمام شد انگلیس یک قدم عقب نشسته و عقب نشستن او ایرانیان را تشویق میکند که بیشتر حق خود را حفظ کرده و در سیاست دنیا بهتر بازی کنند

بنادر جنوب

مقاله بنادر جنوب بواسطه مسافرت نویسنده محترم آن آقای میرزا احمد خان

فرا مرزی بر شماره آینده مو کول گردید